

NORSK KVINNESAKSFORENING

Pb. 8901 Youngstorget
N-0028 Oslo

Kultur- og kirkeopp.

06. NOV. 2008

2006 143-059

Oslo 30. oktober 2008

Kultur- og kirkedepartementet,
Postboks 8030 Dep,
0030 Oslo

Kunstnernes inntekts- og arbeidsforhold

Norsk Kvinnesaksforening har følgende merknader til rapporten om kunstnernes inntekts- og arbeidsforhold:

Kvinneblind rapport

Undersøkelsen tar mål av seg til å drøfte kunstnervilkårene i et likestillingsperspektiv. Men de tre hundre sidene i rapporten blarfrer forbi med et nesten totalt fravær av fokus på arbeidssituasjonen for voksne kvinner og mødre innenfor de ulike greinene. Her finnes faktisk ingen henvisninger til barn eller til det faktum at mange kvinner er mødre: bærer barn, føder dem og ofte er alene med omsorgen for dem. Dette gjelder ikke minst kvinner som velger kunstnerbaner. Selv i kapitlet om tidsbruk er det påfallende hvordan disse realitetene er fraværende som i høyeste grad virker inn på den kunstneriske arbeidskapasiteten hos kvinner.

Diskriminering av kvinner

Rapporten dokumenterer økonomiske livsvilkår for kunstnere, og til tross for at de er høyt utdannet sammenliknet med befolkningen ellers og tre firdeler har høyere kunstfaglig eller kunstteoretisk utdanning, er det å være kunstner et lavtlønnsyrke, hvor kvinnene kommer dårligst ut. Blant heltidskunstnere er kjønnsforskjellen dramatisk i kvinners disfavør: ca kr 80 000 eller 35 prosent. Og forskjellene er til menns fordel også i typisk kvinnedominerte kunstykker, som f.eks. det visuelle feltet. Det er antydning at kvinner søker seg til lavtlønnsyrker. En slik påstand er det ikke dekning for. Unge kvinnelige kunstnere velger yrke ut fra interesser og anlegg og mange velger kunstuttrykk ut fra en feministisk bevissthet om menns dominans i kunstuttrykket og maktpolitiske posisjoner helt fram til vår tid. Vi har å gjøre med en utstrakt kvinnediskriminering som det er en samfunnsoppgave å bekjempe.

Utsatte bildekunstnere

Kunstfeltet preges av typiske manns- og kvinneyrker. Det er overvekt av menn blant musikere, dramatikere, faglitterære forfattere og filmkunstnere, mens interiørarkitekter, kunsthåndverkere og dansekunstnere er typiske kvinneyrker. Spesielt har kvinnelige bildekunstnere ofte svært vanskelige kår, på grunn av de store produksjonskostnadene: atelierleie, materialer, frakt, fotografering, kataloger etc., og i tillegg tar galleriene ofte 45 prosent av utstillingssalget. De høye produksjonskostnadene og den lave inntekten gjør også at kvinnene kommer dårlig ut når det gjelder trygd og pensjonsordninger. Over halvparten av mottakerne av garantiinntekt er bildekunstnere og nå foreslås det at ordningen skal fjernes. Dette vil være meget uheldig for norsk kunstliv og dessuten virke sterkt kvinnediskriminerende.

Med vennlig hilsen

Torild Skard

Leder